

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/101/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619010079
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Miháliková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5619010079.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Anny Mihálikovej a sudcov JUDr. Moniky Liptákovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na verejnom zasadnutí konanom 12. septembra 2023 prejednal odvolanie podané obžalovaným E. E., nar. XX.XX.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/18/2019 zo 16. mája 2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/18/2019 zo 16.5.2022.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por., podľa § 285 písm. a) Tr. por. obžalovaného E. E., nar. XX.XX.XXXX v J. Q., trvale bytom R. F. XXX/XX, E., adresa na doručovanie písomností H. - U., J. F. XXX/X, M. republika,

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2Pv 149/18/5505 z 27.2.2019, doručenej Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 28.2.2019, pre skutok obžalobou právne kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2017 si od E. S., riaditeľa pobočky poisťovne UNIQA, a. s. Liptovský Mikuláš, kde bol zamestnaný, požičal sumu 100,- eur, ktorú podľa ústnej dohody mal vrátiť do jedného týždňa, kde túto nevrátil, a následne

v priebehu roka 2017 až do 30.11.2017 si od E. S. požičiaval ďalšie peniaze

v celkovej sume 2 546,- eur, pričom dňa 21.2.2018 okolo 15.00 hod. v pobočke UNIQA poisťovňa, a.s., na Námestí Osloboditeľov 32 v Lipovskom Mikuláši v kancelárii riaditeľa E. S. na jeho požiadavku vrátenia požičaných peňazí mu povedal, „že pokiaľ mu do druhého dňa do 10.00 hod. nedá 6 100,- eur, tak ho nechá zlikvidovať, nechá ho vymazať zo Slovenskej národnej banky, nechá ho vyhodiť z práce“, na čo E. S. reagoval tým, že ide na políciu, po čom E. E. z kancelárie odišiel,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodeného E. S., nar. X.X.XXXX v U., M. republika, trvale bytom A. E., T. XXXX/XX, s nárokom na náhradu škody o d k a z u j e na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/18/2019 zo 16. mája 2022 bol obžalovaný E. E. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., na skutkovom základe, že:

v presne nezistenom čase začiatkom roka 2017 si od E. S., riaditeľa pobočky poisťovne UNIQA, a.s., Liptovský Mikuláš, kde bol zamestnaný, požičal sumu 100,- eur, ktorú podľa ústnej dohody mal vrátiť do jedného týždňa, ktorú mu nevrátil a následne v priebehu roka 2017 až do 30.11.2017 si od E. S. požičiaval ďalšie peniaze v celkovej sume 2 546,- eur, pričom dňa 21.2.2018 asi o 15.00 hod. v pobočke UNIQA poisťovňa, a.s., na Námestí Osloboditeľov 32 v Liptovskom Mikuláši v kancelárii riaditeľa E. S. na jeho požiadavku vrátenia požičaných peňazí mu obžalovaný povedal, že „pokiaľ mu do druhého dňa do 10.00 hod. nedá 6 100,- eur, tak ho nechá zlikvidovať, nechá ho vymazať zo Slovenskej národnej banky, nechá ho vyhodiť z práce“, na čo E. S. reagoval tým, že ide na políciu, po čom E. E. z kancelárie odišiel.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil obžalovanému skúšobnú dobu na 2 roky. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného E. S., nar. X.X.XXXX v U., M. republika, trvale bytom A. E., ul. T. XXXX/XX, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16.5.2022 (č.l. 245 súdneho spisu) vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku obžalovaný pro-stredníctvom zvoleného obhajcu podal odvolanie proti všetkým výrokom tohto rozsudku. Prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie.

Podaním doručeným okresnému súdu dňa 26.8.2022 obhajca písomne zdôvodnil odvolanie. Namietal skutkové chyby napadnutého rozsudku. Zistený skutkový stav nezodpo-vedá skutočnosti, skutkové zistenia sú nejasné a neúplné, prvostupňový súd sa v rámci svojho rozhodovania nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Obžalo-vaný popiera spáchanie skutku tak, ako je uvedené v obžalobe. Predmetnú obžalobu považuje za nedôvodnú, založenú iba na tvrdeniach poškodeného E. S., ktoré neboli v predmetnom konaní ničím podporené a preukázané. Obžalovaný nikdy nikoho nevydieral. Poškodený je v predmetnom konaní bráný automaticky za dôveryhodnú osobu a jeho tvrdenia za pravdivé bez akýchkoľvek pochybností, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že výpoveď svedkyne O. A., ktorá mala podľa slov poškodeného preukázať pravdivosť jeho tvrdení, jeho tvrdenia vo výpovedi vôbec nepotvrdila. Svedkyňa vo svojej výpovedi na hlav-nom pojednávaní zo dňa 16.5.2022 výslovne uviedla, že: „O incidente, ktorý sa mal medzi nimi odohrať, mi nič známe nie je. Nik ma ohľadne neho nekontaktoval.“ Pritom poškodený vo svojej výpovedi na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 2.2.2022, uviedol, že: „ O skutku som rozprával možno P., ale to som si nie istý. Vedela o tom pani A. a od nej to vedela pani R., aj preto, lebo som mal obavy, že ma môže profesne zlikvidovať.“ Podľa názoru obžalovaného táto skutočnosť jasne vytvára pochybnosti o pravdivosti tvrdení poško-deného. Možno tak celkom jasne určiť, že jediný, kto mohol potvrdiť tvrdenia poškodeného o tom, že ho obžalovaný vydieral, bola menovaná svedkyňa, ktorá o tejto skutočnosti nemala žiadnu vedomosť. Tvrdenie poškodeného, že došlo k jeho vydieraniu zo strany obžalovaného, tak nebolo ničím preukázané a možno ho označiť za čisto tendenčné. Z sms správ predlo-žených poškodeným, ani výpovedí ďalších svedkov, ktoré boli uskutočnené v predmetnom konaní, neboli tieto tvrdenia o konaní obžalovaného nijak preukázané. Poškodený si svoj nárok voči obžalovanému neuplatnil civilnou cestou, ktorá skutočnosť poukazuje na tenden-čnosť a nedôveryhodnosť jeho tvrdení, ktoré predstavujú jediný podklad podanej obžaloby. Zo strany poškodeného ide len o čisto špekulatívne konanie. Z doteraz vykonaného dokazo-vania celkom isto vyplýva, že predmetný skutok sa nestal tak, ako je tvrdené v obžalobe. Neboli doteraz zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že sa skutok vôbec stal. Či už medzi poškodeným a obžalovaným v minulosti bol a existoval nejaký reálny alebo fiktívny nárok, je pre účely tohto konania absolútne nepodstatná skutočnosť. Dôležité je však, že obžalovaný nikdy neurobil akýkoľvek úkon, ktorým by mohol poškodiť pracovné alebo akékoľvek iné aktivity poškodeného. O takejto skutočnosti neexistujú žiadne reálne dôkazy, okrem tvrdení poškodeného, ktoré v predmetnom konaní neboli nijak podporené. Na základe vyššie uvedených skutočností má obžalovaný za to, že by mal byť v celom rozsahu oslobo-dený spod obžaloby, nakoľko existujú dôvody na zrušenie predmetného rozsudku najmä z dôvodov podľa § 285 písm. a), b), c) Tr. por.

Súčasťou spisu nie je vyjadrenie prokurátora k odvolaniu obžalovaného.

V konečnom návrhu prokurátorka uviedla, že rozsudok prvostupňového súdu považuje za správny a zákonný. Vina obžalovaného bola vykonaným dokazovaním riadne preukázaná, rozsudok

prvostupňového súdu sa vysporiadal aj s námietkami obhajoby. Z toho dôvodu považuje odvolanie obžalovaného za nedôvodné a navrhla ho zamietnuť. Obhajca obžalovaného, naopak, nepovažuje vinu obžalovaného za riadne preukázanú, a preto s poukazom na dôvody odvolania navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a v celom rozsahu obžalovaného spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. a) Tr. por.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej v § 309 Tr. por., bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por., odvolanie spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 Tr. por.

Krajský súd na podklade podaného odvolania obžalovaného rozsudok prvostupňového súdu preskúmal vo všetkých výrokoch a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Podľa § 285 písm. a) Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. O tom, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, musí mať súd jednoznačnú istotu a tento musí byť dostatočným spôsobom preukázaný zabezpečenými a vykonanými dôkazmi či už z prípravného konania alebo hlavného pojednávania. Pokiaľ má súd relevantné pochybnosti, že sa skutok stal, nemôže zákonne a spravodlivo rozhodnúť o vine obžalovaného.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Trestný poriadok teda ustanovuje, že primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom zákona a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchatelov a uskutočnenie spravodlivého procesu.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Odvolací súd po vyhodnotení všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Na základe vykonaného dokazovania v súlade so všetkými zásadami a pravidlami trestného konania nebol v prípade obžalovaného E. E. zabezpečený dostatočný počet, resp. množstvo či množina a kvalita adekvátnych hodnoverných dôkazov, ktoré by umožnili v súlade s platnou právnou úpravou konštatovať, resp. rozhodnúť o vine tohto obžalovaného bez toho, aby takéto rozhodnutie nevzbudilo pochybnosti o tom, že sa stal skutok, pre ktorý na neho bola podaná obžaloba.

Podľa názoru krajského súdu súd prvého stupňa vykonal procesne účinným spôsobom všetky dostupné dôkazy a niet rozumnej nádeje na zistenie nových skutkových okolností, a preto krajský súd rozhodol sám na podklade dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa procesne účinným spôsobom.

Odvolačný súd konštatuje, že obžalovaného E. E. je potrebné spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Zo spisového materiálu, ktorý sa vzťahoval na trestné stíhanie obžalovaného, krajský súd zistil, že v priebehu trestného konania boli zabezpečené a vykonané také dôkazy, ktoré odôvodňovali relevantné pochybnosti o závere, že stíhaný skutok sa stal tak, ako to bolo uvedené v podanej obžalobe, resp. v napadnutom rozsudku okresného súdu.

Krajský súd upriamuje pozornosť aj na závažnosť stíhanej trestnej činnosti, ktorá je predovšetkým vyjadrená trestnou sadzbou ustanovenou za zločin vydierania vo výmere 2 až 6 rokov.

Prvostupňový súd dospel k záveru o vine obžalovaného na základe výpovede poškodeného ako jediného priameho dôkazu s tým, že táto výpoveď je nepriamo podporená výpoveďou svedka H. P.. S týmto záverom sa krajský súd nestotožnil. Svedok H. P. sa k tomuto skutku - zločinu vydierania - vyjadril veľmi stroho, že pri tomto skutku nebol, ale poškodený mu hovoril, že sa stretol s E. a chcel vrátiť od neho peniaze, nevedel uviesť kedy to bolo. Na jeho požiadavku sa mu E. vyhrážal likvidáciou, ako presne, nevedel uviesť. Teda menovaný svedok už v prípravnom konaní pri svojom výsluchu z 10.12.2018 nevedel uviesť žiadne konkrétosti - kde, kedy a akým spôsobom sa mal obžalovaný poškodenému vyhrážať. Na hlavnom pojednávaní uviedol, že mal obžalovaný E. prísť za poškodeným domov a požadovať od neho niekoľko tisíc eur, údajne preto, že ako zamestnávateľ mu je dlžný nejaké peniaze. Túto svedeckú výpoveď je potrebné zhodnotiť ako nekonkrétnu, a preto nedostatočnú a vzhľadom na obsah výpovede na hlavnom pojednávaní aj

za zmatečnú. Svedok si ani na hlavnom pojednávaní na detaily nespomínal. Tieto detaily však ohľadom stíhaného skutku nevedel popísať ani v prípravnom konaní, preto takáto všeobecná výpoveď svedka nemôže podporovať výpoveď poškodeného ohľadom jeho vydierania.

Výpoveď svedka poškodeného E. S. nepovažoval krajský súd za dôveryhodnú. Poškodený sám uviedol, že o tomto incidente mal ihneď telefonicky upovedomiť svoju nadriadenú O. A.. Svedkyňa O. A. uviedla, že ju ohľadom tohto incidentu nikto nekontaktoval. Z predložených sms správ, konkrétne z odpovede obžalovaného-ho zo dňa 21.2.2018, naopak, vyplýva, že poškodený sa mal vyhrážať obžalovanému a zároveň pripomína podmienky ich vzájomnej dohody a požaduje platbu vo výške 6 100,- eur po odpočítaní zálohy. V tejto súvislosti dáva krajský súd do pozornosti, že poškodený sám vyčíslil výšku pôžičky poskytnutej obžalovanému na celkovú sumu 2 546,- eur, pričom zdokladoval len štyri prevody na účet obžalovaného. Bližšie sa preukázaním výšky požičanej sumy ani orgány činné v trestnom konaní, ani prvostupňový súd nezaoberali. Pozoruhodné sú požičiavané sumy vo výške 350,- eur, 210,- eur, 50,- eur a 15,- eur (zdokladované prevodmi), ako aj výška celkovej požičanej sumy 2 546,- eur, ktoré by skôr nasvedčovali výpočtu nejakej alikvotnej časti odmeny, nakoľko požičiavanie sumy končiacaj sa šiestimi eurami je v rozpore s bežným požičiavaním peňazí. Poškodený si nepamätal dôvod požičiavania peňazí, peniaze mal obžalovanému požičiavať aj napriek tomu, že mu ich nevrátil, bez stanovenia termínu splatnosti, bez svedkov. Ďalej nie je zanedbateľná ani skutočnosť, že poškodený podal trestné oznámenie až dňa 13.3.2018, t.j. skoro po troch týždňoch. Priamo z výpovede poškodeného je zrejmé, že obžalovaný ho následne po 21.2.2018 žiadnym spôsobom nekontaktoval. Pôvodne sa poškodený nevedel vyjadriť, či obžalovaný likvidáciu myslel fyzicky alebo pracovne, keďže mu uviedol, že ho nechá vymazať z Národnej banky a vyhodíť z práce. K reálnej hrozbe od obžalovaného na jeho fyzickú likvidáciu sa vyjadriť nevedel a podľa neho nemal dosah na jeho vyhodenie z práce. Až neskôr uvádzal, že na neho pôsobili vyhrážky desivo na základe zistených skutočností (pôsobil v SBS, vyhlasoval, že má výcvik MUSADO, má mnoho známostí, je príbuzensky spätý s osobou, ktorá mala byť vo výkone trestu za pokus vraždy), tieto skutočnosti neboli však v konaní nijako preukázané.

Uvedené skutočnosti vo svojom súhrne nevyznievajú presvedčivo, aby krajský súd len na základe jedinej výpovede poškodeného dospel k bezpečnému záveru o vine obžalovaného.

Krajský súd aplikoval procesné pravidlo „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného), ktoré vyplýva z ústavnej zásady prezumpcie neviny (čl. 50 ods. 2 Ústavy SR). Princíp prezumpcie neviny v trestnom konaní vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie konkrétny dôkazný bremeno; ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nemožno ich vyložiť v neprospech obvineného, resp. obžalovaného,

ale naopak, treba ich vyložiť v ich prospech. Pravidlá trestného konania sú preto primárne zamerané na zistenie a potvrdenie toho, či je to skutočne obvinený (obžalovaný), ktorý je vinný zo zakázaného konania. Z princípu pre-zumpcie neviny vyplýva pravidlo „in dubio pro reo“, podľa ktorého ak nie je v dôkaznom konaní dosiahnutá praktická istota o existencii relevantných skutkových okolností, t.j. ak sú prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu ku skutku či osobe páchatela, ktoré nemožno odstrániť ani vykonaním ďalšieho dôkazu, je nevyhnutné rozhodnúť v prospech obvineného. Ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nie je totiž spôsobilý vytvoriť zákonný predpoklad pre odsudzujúci rozsudok.

Na základe vykonaného dokazovania a vyhodnotenia dôkazov v súlade so zásadou uvedenou v ust. § 2 ods. 10 Tr. por. dospel krajský súd k záveru, že vykonanými dôkazmi nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že skutok uvedený v obžalo-be prokurátora sa stal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že nie je možné nepo-chybne, t.j. bez rozumných pochybností ustáliť, že tvrdenia uvádzané poškodeným, ktoré poskytol ako oznamovateľ trestného činu a následne ako svedok v rámci prípravného konania a konania pred súdom, sú pravdivé (odvolací súd opakuje, že práve tieto skutkové okolnosti boli podstatou trestnoprávne relevantného deja a práve o týchto skutkových okolnostiach exis-tuje dôvodná pochybnosť). Práve z týchto dôvodov bolo namieste uplatnenie zásady „in dubio pro reo“ a oslobodenie obžalovaného spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. a) Tr. por. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na judikatúru, ktorá konštatuje, že zásada zisťo-vania skutkového stavu veci, o ktorej nie sú dôvodné pochybnosti, vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine o jednoznačne zistené fakty a nielen o pravdepodobnosť. Tam, kde nie je možné bezpečne určiť, ktorý z variantov skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, musí súd voľiť ten, ktorý je pre obvineného najpriaznivejší, pričom ani vysoký stupeň podo-zrenia sám osebe nemôže vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

Za takejto situácie krajský súd dospel k jednoznačnému záveru, že vo vykonanom trestnom stíhaní neboli zhromaždené také dôkazy, ktoré by odôvodňovali záver o uznaní viny obžalovaného. Pre uvedené skutočnosti krajský súd prijal záver, v zmysle ktorého v konkrét-nom prípade trestného stíhania prokurátor neunesol dôkazné bremeno odôvodňujúce odsúde-nie obžalovaného. Odvolací súd preto pri svojom rozhodovaní vyhodnotil zistené pochybnosti v prospech obžalovaného. Z tohto dôvodu rozhodol o jeho oslobodení spod podanej obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

Pri vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku je súd povinný postupovať pri rozhodovaní o nároku poškodeného podľa § 288 ods. 3 Tr. por.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.